

SOS2100 Klasse og ulikhet V22

Emnet går gjennom en middels stor revisjon i dette pensumet. Mye pensum kuttes ut og mye nytt kommer inn. Noe jeg er godt fornøyd her er 1) balansen av teori og empiri og 2) at vi får en brei innføring i klasse og ulikhet som knytter godt an til internasjonal forskningsfront og samtidig gir mye empirisk kunnskap om vår hjemlige kontekst.

Vi beholder læreboka til Will Atkinson, *Class på Polity*. Den gir et forbløffende lettlest overblikk over det internasjonale fagfeltet: de viktige teoretiske posisjonene og de mest sentrale forskningsfeltene. Atkinson-boka har, til tross for sine svakheter, fungert godt for å gi studentene et overblikk over tematikken, slik at de ulike blokkene fungerer mer som dypdykk og utbroderinger. Dette gir emnet en forholdsvis høy grad av koherens og rød tråd, tror En heldig mulighet jeg har utnyttet i år er å bruke mer av nyutkomne og forholdsvis nylige norskspråklige lærebøker og antologier om emnets tema. jeg.

Siden undervisningen i klassikerne f.o.m våren 2022 reduseres drastisk innfører jeg en ny tematisk blokk for å kompensere litt for dette. Den heter (tentativt) «Klasse, kapitalisme og modernitet: klasseskillenes strukturelle grunnlag». Pensumet her består av tre kapitler fra Giddens' *The Class Structure of the Advanced Societies*. Denne gir en veldig god oversikt over Marx og Weber, uenighetene mellom dem og skisserer et teoretisk perspektiv om klassestrukturasjon som jeg bruker videre. (Dette plukkes opp i teksten av Maren og meg – «Var klassesamfunnet noen gang på hell?».)

Jeg har endret litt i blokkene. En blokk handler om økonomisk ulikhet og helse. Her har jeg med et par tekster om økende ulikheter i Norge, foruten tre kapitler fra den ypperlige nyutkomne læreboka *Sosial ulikhet i helse*.

Siden det skal opprettes et eget emne i utdannings sosiologi skjæres dette markant ned på SOS2100. Jeg beholder en blokk om mobilitet. Denne baseres nå på kapitler fra Hjellbrekke og Korsnes' *Sosial mobilitet*. (Det er et kapittel om utdanningsmobilitet og Atkinsons boka tar også opp spørsmål om ulikhet i utdanning, så helt borte er det ikke).

Ellers har vi også en ny bolk basert på Hansen og Ljunggrens nykomne Arbeiderklassen. Dette blir et fint komplement til den eksisterende bolken om eliter og overklasser. Kapitlene fra arbeiderklassen følger svært fint opp temaer som allerede er introdusert på emnet, om mobilitet og politikk, for eksempel.

Utover dette er det mindre justeringer som først og fremst dreier seg om å få inn mer oppdatert forskning, kutte noen gjentakelser/redundans og tekster som studentene har slitt mye med.

Emnebeskrivelse og læringsmål

Emnet gir en teoretisk og empirisk innføring i klasse og ulikhet, hvordan det skapes, opprettholdes og får konsekvenser for samfunnslivet. Teoretiske innfallsvinkler utdypes med bidrag fra nyere forskning på området.

Tematisk tar kurset utgangspunkt i klassebegrepet og klasseanalysen. Emnet tar for seg de klassiske perspektivene på hva klasse er og hvor det kommer fra. Dernest sporer vi dette ut i konkrete empiriske undersøkelser av hvordan klasseskillene kommer til uttrykk i samfunnslivet gjennom økonomisk ulikhet, sosiale ulikheter i helse, sosial mobilitet, kultur og livsstil og politikk. Vi fokuserer også på hvordan klasse samvirker med ulikheter i kjønn og etnisitet. Emnet tar også opp hvordan alt dette krystalliserer seg i studier av overklassen og arbeiderklassen i dagens Norge.

I arbeidslivet vil innsikt i hvordan samfunnets ulikhetsstrukturer utarter seg være av stor verdi i offentlig, så vel som privat sektor. Forståelse av ulikhet kan anvendes i en rekke arbeidssituasjoner slik som eksempelvis administrasjon, organisasjonsliv, samfunnsplanlegging, formidling eller utredning og analysearbeid.

Kunnskap

Du skal:

- Kjenne hovedtrekkene i klasseteori fra Marx og Weber
- Kjenne hovedtrekkene i hvordan klasseteori konkretiseres og operasjonaliseres
- Kjenne hovedtrekkene i økonomisk ulikhet mellom klasser i Norge
- Kjenne de viktigste forklaringene på sosiale ulikheter i helse
- Kjenne de mest sentrale begrepene i studiet av sosial mobilitet
- Kjenne hovedtrekkene i forskning på sosial mobilitet i Norge og ellers
- Kjenne til hovedlinjer i forskningen om klasse og kultur
- Kjenne de sentrale posisjonene og funnene i forskning på klasse og politikk
- Kjenne til hva som menes med interseksjonalitet og hvordan det kan anvendes for å forstå samfunnsforhold

Ferdigheter

Du skal:

- kunne benytte relevante begreper, teorier og empiri i analyser av klasse
- kunne problematisere grunnleggende antagelser og perspektiver på feltet
- kunne redegjøre for forskjeller og likheter mellom ulike teoretiske perspektiv
- kunne drøfte styrker og svakheter, fordeler og ulemper med de ulike perspektivene
- kunne se ulike empiriske funn i sammenheng, både med henblikk på hvordan de sammenfaller og hvordan og hvorfor de evt står i motsetning til hverandre
- kunne presentere dette i skriftlige arbeider og følge akademisk henvisningsskikk
- kunne vurdere fremstillinger av sosial ulikhet i et faglig perspektiv

Generell kompetanse

Du skal:

- kunne tenke analytisk om sosiale fenomener
- oppøve evne til akademisk redelighet og faglig fremstilling

Magne P. Flemmen
Oslo, 27.09.21